

UNIVERSITATEA BABEȘ-BOLYAI CLUJ-NAPOCA

FACULTATEA DE LITERE

CATEDRA DE LIMBA ȘI LITERATURA ENGLEZĂ

Structura informațională a discursului metalingvistic

Rezumatul tezei de doctorat

Doctorand: Cosmina HODOROAGĂ

Conducător științific: Prof. Univ. Dr. Ștefan OLTEAN

Februarie 2012

CUPRINS

CUVÂNT ÎNAINTE

CAPITOLUL 1. INTRODUCERE LA SEMANTICA CITĂRII

1.1. Preliminarii

1.1.1. Semantica formală. Noțiunea de inferență

1.1.2. Relevanța studiilor asupra citării

1.1.2.1. Limbaj-obiect vs. Metalimbaj

1.1.2.2. Principiul compoziționalității

1.2. Instrumentarul formal

1.2.1. Denotația ca funcție

1.2.2. Operații lambda

1.2.3. Aplicații ale compoziționalității

1.3. Terminologia studiilor asupra citării

1.3.1. Tipuri de citare

1.3.2. Citare vs. Mențiuni

1.4. Obiective specifice ale tezei

CAPITOLUL 2. TEORII ACTUALE ALE CITĂRII

2.1. Abordări referențiale

2.1.1. Izolare semantică

2.1.1.1. Filiația tarskiană

2.1.1.2. Filiația quineană

2.1.2. Teoria minimală

2.1.2.1. Principii

2.1.2.2. Suplimente

2.1.3. Teoria demonstrativă

2.1.3.1. Nominalismul

2.1.3.2. Imperativul interpretivității

2.1.4. Implementări ale teoriei demonstrative

- 2.1.4.1. Predicatul de ocurență identică
- 2.1.4.2. Libertatea pronumelor demonstrative
- 2.1.4.3. Predicatele de tip identic și relații structurale identice

2.2. *Abordări pragmatice*

- 2.2.1. Pretinsa distincție între uz și mențiune
  - 2.2.1.1. Mențiune fără citare
  - 2.2.1.2. Filiația scolastică
- 2.2.2. Teoria demonstrațiilor
  - 2.2.2.1. Hibrizi
  - 2.2.2.2. Dependența de context

2.3. *Abordări formale*

- 2.3.1. Analiza bi-dimensională
  - 2.3.1.1. Variația încadrării tipologice
  - 2.3.1.2. Domeniul expresiilor
  - 2.3.1.3. Citatul sub-frastic
- 2.3.2. Analiza presupozitională
  - 2.3.2.1. Citarea în Teoria Reprezentărilor Discursului
  - 2.3.2.2. Descompunerea citatelor
- 2.3.3. Abordarea caracterială
  - 2.3.3.1. O dimensiune superioară a semnificației: caracterul
  - 2.3.3.2. Cuantificarea asupra contextelor
  - 2.3.3.3. Denotația unui constituent citat este un caracter

2.4. *Rezumatul capitolului*

CAPITOLUL 3. STRUCTURA INFORMAȚIONALĂ A DISCURSULUI METALINGVISTIC

3.1. *Sintaxa locutorului*

- 3.1.1. Izolare sintactică
  - 3.1.1.1. Efecte de factivitate
  - 3.1.1.2. Trăsături definite ale centrului C
  - 3.1.1.3. Bariera punctului de vedere
- 3.1.2. Enunțuri cu citat antepus
  - 3.1.2.1. Inversiunea citațională
  - 3.1.2.2. Restricții asupra negației
  - 3.1.2.3. Ce s-a spus vs. Cum s-a spus

3.1.2.4. Focalizare în materialul topical: cine vorbește?

3.1.3. Imixtiuni ale DIL

3.1.3.1. Conservarea deicticelor în propoziții subordonate

3.1.3.2. Sintaxa și semantica discursului direct liber și indirect liber

3.1.3.3. Ipoteza centrului evidențial

3.1.3.4. Periferia stângă ca locus al citării

3.2. *Valori semantice în structura informațională*

3.2.1. Mutația metalingvistică

3.2.1.1. Valoarea semantică determinată de focus

3.2.1.2. Valoarea semantică determinată de topic

3.2.1.3. Proprietăți în lumi posibile vs. contextuale

3.2.1.4. Topicul suspendat

3.2.2. Argumente cu citare

3.2.2.1. Inferențe cu discurs direct

3.2.2.2. Inferențe cu discurs indirect

3.2.2.3. Inferențe cu citate de distanțiere

3.2.2.4. Reguli de substituție în citat și de introducere a ghilimelelor

3.3. *Rezumatul capitolului*

CHAPTER 4. CITAREA ÎN DISCURSUL ORAL (STUDIU DE CAZ)

4.1. *Metodologie*

4.1.1. Modulul ierarhic al modelului genevez

4.1.2. Organizarea prozodică

4.1.3. Organizarea polifonică și rolul prozodiei

4.2. *Analiză de corpus*

4.2.1. Mărci ale citării pure

4.2.2. Citatul de distanțiere: Uz vs. mențiune a ghilimelelor

4.2.3. Focus global vs. restrâns în stilul direct

4.2.4. Cazul standard: citarea mixtă

4.3. *Rezumatul capitolului*

CONCLUZII

BIBLIOGRAFIE

REZUMAT

Această lucrare are drept obiect fenomenele citaționale în limbajul natural. Obiectivul său major este acela de a caracteriza proprietățile care asigură potențialul deductiv și, în general, interpretativ al enunțurilor în care apar astfel de fenomene. Proprietățile în cauză sunt abordate cu metodele și conceptele uzuale din semantica formală.

În afara capitolului preliminar, gândit ca o introducere a problemelor pe care le ridică citarea în contextul unei teorii semantice având la bază principiul compoziționalității, lucrarea cuprinde trei capitole.

Capitolul al doilea este o recenzie a literaturii dedicate temei, o recenzie al cărei scop nu este istoric, ci analitic. Capitolul cartează domeniul de studiu prin examinarea teoriilor formulate până în prezent, expune dialogul argumentelor și contraargumentelor formulate și le explicitează pe cele rămase implicite. Capitolul servește atât ca fundal pentru propunerile aduse în teză, cât și ca mediu de comprehensiune a temei. Se încheie cu prezentarea abordării considerate de autor drept cea mai adecvată pentru integrarea fenomenelor de citare în proiectul general al lingvisticii formale (Shan 2010).

Scopul capitolului al treilea este (i) de a genera un inventar de modele inferențiale acceptabile în context citațional și (ii) de a trasa direcțiile de urmat în vederea formalizării reușitei (în sens austinian) a unui enunț metalingvistic în cadrul unui discurs care nu vorbește, la momentul producerii acelu enunț, despre limbaj. Cum inferența este în mod esențial un instrument cognitiv de manipulare a informațiilor veridice, iar interacțiunea informației deja cunoscute cu informația de actualizare este un fenomen de interfață sintaxă / discurs, o bună parte a capitolului este dedicată unor aspecte sintactice. Secțiunile respective nu se doresc însă o contribuție la teoria sintactică, ci un sondaj pentru desprinderea intuițiilor semantice care pot fi citite în structurile sintactice.

Capitolul al patrulea este, precum cel precedent, exploratoriu: urmărește dispozitivele de citare într-un discurs atestat și adoptă, spre această finalitate, metodele analizei prozodice și de discurs (în special modelul ierarhic-funcțional genevez). Rezultatul este un studiu de caz care, pe de-o parte, verifică unele ipoteze deja accesibile din secțiuni anterioare ale lucrării, iar pe de altă parte aduce amendamentele necesare unor soluții mai subtile.

Provocarea fenomenelor citaționale în fața compoziționalității constă în genul de izolare semantică ilustrat în (1). Deși (1b) este în mod evident parte din (1a), semnificația enunțului (1a) nu pare a fi o funcție a semnificației (1b).

- (1) a. 'Fry e genial' se scrie pe două rânduri diferite.
- b. Fry e genial.

Presupunând că (1b) este o parte a sintagmei-subiect în (1a), conform principiului compoziționalității, la semnificația acestei sintagme ar trebui să contribuie semnificația lui (1b). Or, (1b) vorbește despre o persoană și abilitățile ei intelectuale ori expresive, în timp ce (1a) vorbește despre o secvență de cuvinte. În afara unui model în care expresiile folosite pentru a desemna o entitate se numără printre proprietățile acelei entități, este greu de întrevăzut cum poate funcționa derivarea.

Lucrarea de față folosește tipologia general-acceptată în studiile asupra citării (în context anglo-american cel puțin). E vorba despre varietățile descrise de Cappelen & Lepore (1997): citare directă, mixtă, pură și de distanțiere – ilustrate, în această ordine, în (2a), (2b), (3) și (4).

- (2) a. Eliot scrie: „This is the way the world ends / Not with a bang but with a whimper.”
- b. „This is the way the world ends / Not with a bang but with a whimper” este probabil cel mai citat pasaj din întreaga operă a lui Eliot.
- (3) a. Eliot a scris / crede că lumile întotdeauna se sfârșesc „not with a bang but with a whimper”.
- b. Voi încheia prezentarea mea „not with a bang but with a whimper”.
- (4) a. Propoziția aceasta e fie falsă, fie „lacunară”.
- b. Referenții de discurs au DURATA DE VIAȚĂ între ghilimele de lungimi diferite.

Capitolul 2 prezintă abordările actuale în studiile asupra citării. Grupul de teorii referențiale, ale căror origini se găsesc în logica întemeietoare a studiului științific al limbajului (revizionistă de cele mai multe ori în relație cu limbile naturale), e discutat mai întâi. Reprezentative sunt teoria minimală, după numele ales de Cappelen & Lepore (2007), în mod recognoscibil datorată lui Alfred Tarski (1956), și teoria demonstrativă, formulată de Donald Davidson (1979), extinsă și rafinată de Cappelen & Lepore (1997) și Washington & Biro (2001).

Urmează abordările pragmatice (uneori denumite teorii ale uzului), care se concentrează asupra opțiunilor de limbă pre-semantice și a virtuților performative asociate actelor de citare. Teorii de identitate (între expresia cu ghilimele și referentul ei), provenind din concepția scolastică a supleanței, dezvoltă Christensen (1967), Washington (1992) și Saka (1998). Clark & Gerrig (1990) avansează o teorie cu accente behavioriste, conform căreia citarea face parte din clasa demonstrațiilor (acțiuni pe care ființele umane le întreprind în scop demonstrativ); modelul lor e prezentat împreună cu aplicația propusă de Recanati (2001).

Într-un anumit sens, teoria minimală, demonstrativă și de identitate sunt în aceeași măsură referențiale, întrucât abordează chestiunea modalității prin care este securizată referința autonomă. Explicațiile merg de la atribuirea de forță semantică ghilimelelor în sine, care și-ar îndeplini rolul referențial asemenea unui pronume demonstrativ sau prin intermediul unei intensiuni specifice, până la cerința ca materialul dintre ghilimele să reprezinte (iconic) obiectul la care se referă. Controversa asupra acestor alternative e motivată în primul rând de implicațiile pe care acestea le au asupra incidenței procesului de îmbogățire sau explicitare pragmatică; unele abordări admit o dependență de context ridicată a valorii semantice atribuită unei expresii citate, în timp ce altele operează cu o valoare constantă, independent de contextul de enunțare.

În partea a treia a capitolului sunt prezentate abordările propriu-zis formale. În general, acestea oferă modele de derivare semantică pentru citarea mixtă, încercând să surprindă dubla contribuție a acestui tip citațional (*x* spune / a spus că... + *x* a folosit această expresie, care apare aici între ghilimele).

Potts (2007) sugerează tocmai de aceea o semantică bi-dimensională, în cheie montagoviană, în care citatele sunt în mod direct compoziționale: o dimensiune pentru valoarea semantică a expresiei ca și cum nu ar fi citată, o a doua pentru producerea

expresiei respective și proprietățile care-i sunt atribuite. Această a doua dimensiune este transmisă mai departe ca atare, la fiecare nod, astfel încât nodului superior, de tip t , i se adaugă un alt t corespunzător propoziției metalingvistice. Geurts & Maier (2003) propun o semantică uni-dimensională dar amplificată presupozitional, captând ideea a „ceea ce locutorul (presupus) a dorit să exprime utilizând expresia dintre ghilimele, la momentul evenimentului specific (presupus) de discurs”; în elaborarea teoriei lor, Geurts & Maier folosesc metode ale semanticii dinamice (Teoria Reprezentărilor Discursului, DRT). În sfârșit, Shan (2010) folosește un model în care citatele au poziții libere, nespecificate, atât pentru lumile posibile, cât și pentru contextele de enunțare; de aceea, denotația lor constă în caracterul expresiei citate. Se consideră că această denotație contribuie compozițional (i.e. predictibil și recursiv) la semnificația enunțului-gazdă.

Caracterele sunt dimensiuni superioare ale semnificației, responsabile pentru atribuirea de valori expresiilor deictice; Kaplan (1989) definește-le ca funcții al căror codomeniu este setul intensiunilor. Conform teoriei riguros formalizate a lui Shan (2010), citarea joacă rolul unui operator asupra unei trăsături deictice invizibile, dar extrem de puternice: limba / limbajul / idiolectul în care e exprimat un enunț.

În mod tradițional, aparatul formal al semanticii folosește funcția de interpretare $[[\cdot]]$ pentru a individualiza și recunoaște limba(jul)-obiect. Consecința este că, deși limba(jul)-obiect se poate schimba, așa cum vorbitorii se schimbă și limba pe care ei o folosesc se schimbă, mutația efectivă de la un obiect spre altul (de la un limbaj spre altul etc.) nu poate fi reprezentată ca valoare a funcției de interpretare. Acesta e motivul pentru care fenomenele de *code-switching* și citare se lasă atât de greu captate cu instrumentele semanticii compoziționale. Un asemenea proiect semantic ar fi obligat să opereze cu (cel puțin) două funcții de interpretare și, pe deasupra, una din ele ar trebui să figureze în codomeniul celeilalte.

Existența unei conexiuni esențiale între citare și caracter pare evidentă. Așa cum prefixând un complementizator unei propoziții care denotă o valoare de adevăr se obține o expresie directă a intensiunii acelei propoziții (o expresie a cărei denotație este funcția corespunzătoare dinspre circumstanțe spre valori de adevăr), afixând o pereche de ghilimele unei propoziții se obține o expresie directă a caracterului acelei propoziții (o expresie a cărei denotație este funcția corespunzătoare dinspre contexte de enunțare spre intensiuni).

La o privire de ansamblu asupra abordărilor referențiale și formale, se desprind două alternative majore pentru procedura compozițională care ar putea da seama de expresiile citate. În mod fundamental, citarea implică fie (i) cuantificare asupra expresiilor, fie (ii) cuantificare asupra contextelor de enunțare. Denotația unei expresii citaționale ar fi, atunci, fie un set de proprietăți ale expresiilor (așa cum un cuantificator asupra indivizilor denotă un set de proprietăți ale indivizilor), fie un set de proprietăți specifice contextelor de enunțare.

Cele două opțiuni corespund tratamentului unei expresii citaționale ca entitate reificată (exclusă din circuitul lingvistic) sau, respectiv, ca un instrument adaptabil, încă apt de sarcini lingvistice (sintactice și semantice). Este discutabil dacă o alegere absolută este de dorit, sau dacă teoria ar putea integra cele două opțiuni, permițându-le alternanța în funcție de context.

Se va dovedi mai profitabil (în Capitolul 4) să fie ambele înregistrate și indexate după criterii extrase din teoriile pragmatice, e.g. după aspectele reprezentationale vs. accesorii ale demonstrațiilor executate. Cuantificarea asupra expresiilor ar face pereche cu forma reprezentatională și caracterul accesoriu, iar cuantificarea asupra contextelor de enunțare ar face pereche cu forma accesorie și caracterul reprezentational.

Capitolul 3 explorează teritorii încă nevalorificate în studiile asupra citării, viy. fenomene care apar la interacțiunea cu structura informațională (SI). În general, există două moduri de a înțelege SI, care corespund celor două secțiuni supraordonate ale capitolului.

În sens restrâns, SI este o organizare internă a enunțurilor, responsabilă de repartizarea lor în zone de conținut deja cunoscut și zone de informație nouă. Această separație se recunoaște de obicei prin dislocarea expresiei care poartă informația veche spre stânga enunțului; intuitiv, conform codului cultural european, care ordonează stânga înaintea drepte: mai întâi se spune ceea ce e cunoscut de toată lumea, apoi se prezintă comentariile personale. De asemenea la stânga, așa încât tot ce se rostește să fie în domeniul lor, se vor găsi indici(i) stabilind identitatea sau localizarea locutorului. Acest lucru presupune reprezentarea sintactică a coordonatelor indexicale ale vorbitorului în structura sintagmatică a enunțului. De vreme ce citarea are de-a face, măcar superficial, cu manipularea coordonatelor indexicale, toate aceste

proprietăți sintactice merită studiate (secțiunea 3.1), fiindcă ar putea susține trăsături semantice interesante.

Într-o perspectivă mai largă, devine repede evident că SI este un mecanism de racordare discursivă. Anumite tipare trebuie să se realizeze pentru ca un discurs sau o conversație să se înlănțuie în mod coerent. Ceea ce se discută (sau este în cauză) la momentul când unei enunțări trebuie să corespundă ceea ce, interior enunțului, este marcat ca zonă de informație cunoscută deja. Această înțelegere extensivă a SI constituie fundalul pentru secțiunea 3.2, care explorează (i) modalitățile prin care propoziție metalingvistică se poate acomoda fără breșe de coerență într-un discurs (fragment de limbaj-obiect) în care limbajul nu a fost în cauză până la momentul survenirii acestei propoziții și (ii) utilitatea acestor modalități de acomodare în procesele inferențiale cu premise citaționale.

Enunțurile cu citat antepus, e.g. (5), sunt discutate cu precădere, dată fiind SI intuitiv bogată. Forma logică a acestui tip de exemple, calculată pe baza modelului prous de Partee (1991), este redată în (6). Conform acestui model, focalizarea induce o structură cuantificațională al cărei restrictor (i.e. argument intern al cuantificatorului) va conține presupoziția, urmând ca informația de actualizare să fie introdusă în domeniul nuclear.

(5) Cunoaștem doar ceea ce împlânzim, spuse vulpea.

(6) $\exists x$ (RESTRICTOR₁ $\exists y$ (RESTRICTOR₂ x spuse y) (NS₂ x spuse „Cunoaștem doar ceea ce împlânzim”)) (NS₁ vulpea spuse „Cunoaștem doar ceea ce împlânzim”)

Pornind de la această formă logică, devine mai ușor de explicat de ce enunțurile precum (5), în ciuda proeminenței frazei citate și a conturului plat, de apendice, asociat sintagmei de raportare *spune vulpea* (de așteptat pentru o structură focus + presupoziție sau informație de fundal), se pot interpreta la fel de bine drept configurații topic + comentariu. Acest lucru este posibil numai cu o structură dublu-cuantificată, ilustrată în (6), deoarece semantica și sintaxa cuplează cele patru concepte în moduri opuse. În ceea ce privește cele două direcții de cuplaj, reprezentarea din (6), reluată mai jos cu adnotări suplimentare, pare adecvată:

(7) $\exists x$ (TOPIC $\exists y$ (PRESUPPOSITION x spuse y) (INSERT FOCUS x spuse „Cunoaștem doar ceea ce împlânzim”)) (INSERT COMMENT vulpea spuse „Cunoaștem doar ceea ce împlânzim”)

Din punct de vedere sintactic, două reprezentări diferite au fost propuse pentru enunțurile cu citat antepus, ambele posibil de apărat cu argumente semantice plauzibile. Pe de-o parte, Collins & Branigan (1997), dar și Suñer (2000) pentru limbile romanice, susțin că fraza citată are rol de circumstanțial (adjunct) în relație cu propoziția de raportare și că, deci, linia principală de aserțiune se găsește în cea din urmă. Construcția este considerată citare directă, astfel încât deicticele din interiorul ei nu pot fi interpretate cu domeniu larg (deci asupra propoziției de raportare) și nu survin condiții de adevăr nedorite. Această opțiune corelează, de asemenea, cu o progresie acceptabilă a discursului celui care citează.

De cealaltă parte, Hansen (2000) și Giorgi (2010) susțin, chiar dacă indirect, că materialul citat, iar nu sintagma introductivă (*spuse x*), conține linia principală de aserțiune. Fraza de raportare e acum tratată ca incidentă, ocupând o poziție în periferia stângă a frazei citate (centrul evidențial). Această a doua opțiune este respinsă prin argumentul că ar impune, în cazul în care fraza citată exprimă un neadevăr, ca locutorul să fie angajat față de acest neadevăr. Spre deosebire de incidente de tipul *cum spune x*, conținutul de raportare este afirmat (nu doar implicat convențional), iar cea mai potrivită soluție de reprezentare sintactică a enunțurilor cu citat antepus este adjoncțiunea frazei citate și / sau un operator care s-o guverneze în propoziția matrice.

Sunt aduse, în această secțiune, argumente empirice în sprijinul ideii că antepunerea unui constituent, coroborată cu inversiune citațională, atrage un efect citațional sau demonstrativ asupra sintagmei dislocate. Periferia stângă apare drept locus al citării și, cum interpretarea cea mai naturală a unei sintagme dislocate la stânga este cea de material topical, capitolul continuă cu explorarea rașunilor activării unei poziții de topic la introducerea unei expresii citate.

Se arată că, atunci când sunt selectate ca subiect, expresiile în citare pură au proprietăți specifice constituentilor topicalizați, mai precis topicului contrastiv. Această poziție, marcată ca focus-în-topic, poate explica mutația metalingvistică prin citare pură, lăsând, în același timp, opțiunea extensionalității neretezată. Regula de reușită pentru topicul contrastiv (cf. Kadmon 2001) spune că valoarea semantică determinată de topic trebuie să coincidă cu valoarea semantică determinată de focus a ultimei chestiuni adusă în discuție (CAD). Altfel spus, ultima CAD (un set de propoziții) trebuie să fie un membru al valorii semantice determinate de topicul enunțului curent, valoare care constă într-o mulțime de mulțimi de propoziții (i.e. un

set de întrebări). În ceea ce privește citarea, sarcina ar fi să se reprezinte SI așa încât să prevadă reușita unui enunț care introduce un topic metalingvistic. Care ar trebui să fie valoarea semantică de topic a acestui enunț, pentru a admite ca membru o CAD non-citațională și non-metalingvistică?

Un răspuns experimental ar fi stabilirea unei distincții între proprietăți ale entităților în relație cu aparatul lumilor posibile și, respectiv, proprietăți ale entităților în relație cu aparatul contextelor de enunțare. În relație cu o lume posibilă, o proprietate este în mod corect atribuită unei entități în condițiile cunoscute. În relație cu un context de enunțare, o proprietate este corect atribuită unui entități dacă locutorul aceluși context atribuie proprietatea în cauză, printr-un act referențial sau predicțional (e.g. a spune „Harold este deștept” însemnând că Harold este deștept echivalează cu a spune despre Harold, contextual, că este Harold și că este deștept), entității respective. Dacă CAD este despre proprietăți în lumi posibile, iar enunțul curent despre proprietăți contextuale, valoarea semantică de topic va fi o abstracție asupra proprietăților (e.g.) lui Harold.

Seriile de inferențe prezentate sprijină nevoia de structură internă a expresiilor citate. Câteva argumente adiacente, care pot fi considerate dovezi circumstanțiale pe care se bazează, de pildă, deducția conținutului indirect din secvența citată în stil direct, sunt următoarele. Mai întâi, citările literale reprezintă mai degrabă excepția decât norma, în special în oral, iar substituția și transformarea sunt la fel de acceptabile cum sunt traducerile. În plus, în practica efectivă a citării, hiperintensionalitatea afectează o zonă limitată a materialului obiectiv citat, cuvinte sau sintagme specifice, care sunt considerate relevante, pline de sens, lipsite de sens, insolite (etc.) din punctul de vedere al celui care citează.

În al doilea rând, vorbitorii sunt interesați să citeze (și să rostească) elemente care pot conta ca sau cel puțin trece drept limbaj, i.e. elemente despre care se presupune că le este asociată o structură și o semnificație. Și, în al treilea rând, există probe lingvistice care dovedesc că aportul unei propoziții citate nu se limitează la structura ei de suprafață – fenomene semantice (în special de natură anaforică) a căror rezoluție corectă depinde de structura de adâncime a citatului (cf. Partee 1973, Maier 2008).

Citarea directă însoțită de negație confirmă înrudirea unui operator citațional (în măsura în care existența lui e admisibilă, cf. Collins & Branigan 1997) cu cel

operatorul punctului de vedere (cf. Hollebrandse 2007), dar indexat locutorului care citează, și cu dispozitivul focal. Se constată tendința de a falsifica citări veridice din punctul de vedere al enunțării formei de suprafață în cazul în care decupajul citatului cade în afara ideii pe care dorește s-o exprime, citând, locutorul:

- (8) Bolinger n-a spus niciodată „Accentele sunt predictibile”; a spus: „Accentele sunt predictibile – dacă sunteți clarvăzător.” (după Pullum (1991: 71))

Ipoteza emergentă aici este că, pentru a da seamă de adevărul propoziției negate, o teorie adecvată va restrânge domeniul citării la expresia (expresiile) care ancorează motivul ideatic al actului de citare. Numai atunci acesta va fi acceptabil din punctul de vedere al reușitei pragmatice.

Un rezultat interesant al discuției inferențelor cu citate de distanțiere este acela că negația metalingvistică pare a selecta acest tip de citare, iar nu citarea mixtă. Cea dintâi blochează, iar cea din urmă admite procedeul discitațional:

- (9) a. We saw the ‘hippopotami’.
∴ b. We saw the hippopotami. (*citare mixtă*)
- (10) a. We saw the ‘hippopotami’.
∴ b We saw the entities dubbed ‘hippopotami’ which aren’t really hippopotami. ≡ We didn’t see the hippopotami. (*de distanțiere*)
- (11) a. We didn’t see the ‘hippopotami’.
∴ b. We didn’t see the hippopotami. (*citare mixtă*)
- (12) a. We didn’t see the ‘hippopotami’.
∴ b. We didn’t see the entities dubbed ‘hippopotami’ which aren’t really hippopotami. ⊃ We saw the hippopotami. (*de distanțiere*)

Genul de navetă permanentă între materialul citațional și conținutul discitațional documentată de seriile inferențiale prezentate în Capitolul 3 trebuie să fie, într-o abordare teoretică suficient de suplă, predictibilă. Pentru necesitățile sistemului inferențial este deci nevoie de o teorie care să restrângă cât mai mult incidența citării, pentru a extrage cît mai mult sens posibil. Din acest punct de vedere, o teorie este cu atât mai adecvată cu cât admite mai multă transparență a materialului citat. Pe de altă parte, ar fi nevoie de un mecanism care să explice inferențele (aparent) valide a căror concluzie, dar nu și premisă, este citațională.

Abordarea caracterială prezentată în finalul capitolului precedent include un asemenea mecanism și este suficient de deflaționistă încă să fie utilă din punct de vedere inferențial. Dispozitivul prin care se obține o secvență în stil indirect dintr-una în stil direct se numește acitare (engl. *unquotation*) și constă, la origine, în procedeul local prin care cel care citează adaptează sau înlocuiește o expresie sau sintagmă (de obicei deicitică) pentru a o face mai ușor de înțeles în noul context, al vorbitorului care citează. Ar fi, în continuare, necesar un tratament funcțional al citării (din nou indicat de Shan (2010)), precum și o regulă de aplicare a mecanismului acitării. Ipoteza noastră este că acitarea se aplică în mod implicit (*by default*) întregului material de fundal al secvenței citate, iar aplicarea ei asupra constituenților focalizați este interzisă.

Capitolul 4 explorează redarea ghilimelelor și indicarea citării în discursul oral. Capitolul este conceput ca un studiu de caz, având drept subiect 16 extrase relevante extrase dintr-un corpus de 10 cursuri pe tema literaturii franceze de secol XVI și XVII (un total aproximativ de 900 de minute); cele 16 secvențe acoperă în total 5 minute. Cursurile au fost susținute la Universitatea din Geneva, pe parcursul semestrului de toamnă 2009-2010.

Obiectivele capitolului sunt de (i) a descrie realizarea fonetică a bornelor citaționale (în limba franceză); (ii) a explora prezența și misiunea pronumelor demonstrative și a opțiunilor de proeminență prozodică în context citațional; (iii) a examina corelațiile între aceste opțiuni și partiționarea materialului citat în aspecte reprezentative și accesorii (după modelul Clark & Gerrig 1990); (iv) a prospecta interacțiunea fenomenelor citaționale cu SI a enunțurilor sau actelor textuale produse.

În privința nivelului global de structurare a discursului, este aplicat modelul modular dezvoltat de Școala Geneveză (cf. Roulet et al. 2001; Simon 2004). Dintre multiplele paliere ale modelului, sunt utilizate cu precădere (1) modulul ierarhic, responsabil pentru ceea ce se numește macro-sintaxa discursurilor, în general reconstituit în aceeași etapă cu organizarea relațională, care atribuie conținut semantic relațiilor dintre diferitele unități ale structurii ierarhice; (2) organizarea polifonică, care dă seama de sursele enunțiative, ordonează situațiile de enunțare actuală și reprezentate și indică motivele convocării lor; și (3) organizarea elementară fonoprozodică, ale cărei trăsături sunt de obicei poli-funcționale și se folosește cel mai bine de arhitectura heterarhică a modelului (care face posibil ca fiecare dimensiune și nivel de organizare să poată comunica și interacționa cu oricare alta).

Investigațiile asupra prozodiei se concentrează asupra comportamentului curbelor de intensitate și frecvență fundamentală, precum și asupra aspectelor de natură temporală (durata silabelor, ritm, punctuația prin pauze). Parametrii fizici sunt exploatați de vorbitori în trei direcții, respectând trei coduri biologice (cf. Gussenhoven 2002): de frecvență, de efort și de producere. Toate analizele din acest capitol aplică modelul în patru intervale propus de P. Mertens (2008) pentru intonația în limba franceză. Conform acestui model, silabele sunt percepute ca ținte grave (transcrise B pentru *bas*), acute (transcrise H pentru *haut*), infragave (transcrise B-) sau supra-acute (transcrise H+), relativ la gama individuală accesibilă vorbitorului și la silabele înconjurătoare. În afara transcrierii prozodice, fiecare extras este însoțit de prosograma sa – un model vizual al secvențelor sonore, deosebit de util prin evidențierea intensității și reprezentarea stilizată a frecvenței (care face să fie imediat vizibil dacă o silabă este rostită pe un contur ascendent, descendent sau plat). Prosogramele se obțin prin executarea unui script de asemenea datorat lui Mertens (2004), scris pentru programul de analiză fonetică *Praat*, dezvoltat de Boersma & Weenink (2010, anul versiunii utilizate).

Principalele contribuții ale Capitolului 4, dincolo de o descriere temeinică din punct de vedere metodologic a strategiilor de proeminență în context citațional, pot fi rezumate cum urmează. Reluarea prin pronume demonstrativ a expresiilor în citare pură est considerată a fi o dovadă empirică în sprijinul teoriei demonstrative a citării și al interpretării ei ca o propunere de a echivala ghilimelele unui dispozitiv de topicalizare. Se sugerează o perspectivă nouă asupra citării de distanțiere, singura care corelează cu mențiunea mărcilor de citare: *entre guillemets*. Sintagma aceasta poate fi în mod direct compozițională, deși pare a desemna o proprietate a expresiilor (nu a indivizilor); ar putea fi asimilată clasei de adjective intensionale, a căror denotație este o proprietate a unei proprietăți și nu poate fi predicată ca atare unei entități. Alternativ, ar putea fi vorba despre o clasă paralelă, aceea a adjectivelor contextuale, a căror denotație ar fi o proprietate a unei proprietăți conetxtuale (nu în lumile posibile).

Sunt reiterate conjecturile din capitolul precedent referitoare la domeniul de incidență al ghilimelelor / focalizării într-o secvență citată și sunt formulate altele noi, privind relația strategiilor de proeminență și a frontierelor tonale purtate de verbele *dicendi* cu poziția macro-sintactică a citatelor respective. În sfârșit, capitolul avansează un model extins al interfeței polifonie / prozodie, conform căruia secvențele

nefocalizate pot fi interpretate ca acitaționale atunci când, în relație cu un al doilea nivel al demonstrației, nu se numără printre aspectele reprezentative, ci accesorii.

Distincția între focus global și focus restrâns asupra citării este ilustrată mai jos pe tipologia directă. În (13) efectul punctuației prin pauze este amplificat prin seria de accente inițiale de emfază, efortul articulatoriu este remarcabil, iar curba de intensitate este global mai amplă. Aceste trăsături indică un domeniu focal larg.

(13) a. Montaigne dit ceci, donc dans l'essai *Du Démentir* (II, 18) : « Je n'ai pas plus fait mon livre que mon livre m'a fait ; livre consubstantiel à son auteur ; d'une occupation propre (c'est-à-dire qui ne s'occupe que de moi) ; membre de ma vie. »

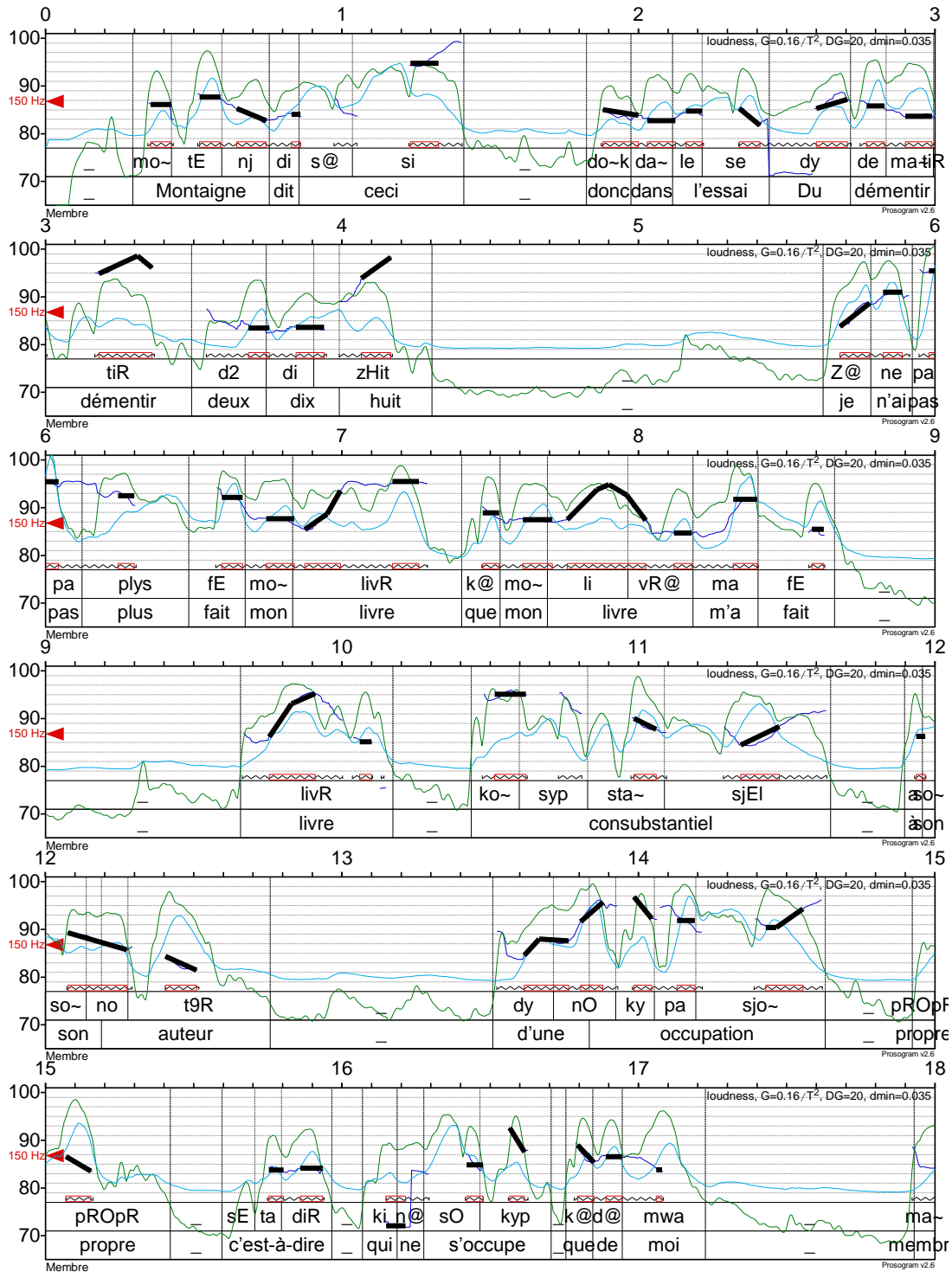
b. Montaigne dit^{BB} ceci^{H/H} # donc dans l'essai *Du démentir*^{H/H} deux dix huit^{B/H} # je n'ai pas plus: fait mon livre^{BH} que mon livre ^Bm'a fait^{B-B-} # livre # ^Hconsubstantiel # à son auteur^{B-B-} # d'une ^Hoccupation # propre^{B-B-} # c'est-à-dire^{BB} # qui ne s'occupe que de moi^{B-B-} # ^Hmem:bre de ma vie^{B-B-}

În (14), cuvintele între ghilimele provin din răspunsul întârziat al autorului tragicomediei *Cidul* la controversa stârnită de opera sa. Punctuația este mult mai reținută, dar pauzele apar în momentele cruciale, pentru evidențierea secvența „si la même raison qui les a fait parler” ca zonă de focalizare (și restul citatului obiectiv ca accesoriu în raport cu demonstrația realizată prin secvența sub focus).

(14) a. Et il rappelle que tout cela s'est opéré sous une contrainte politique. Lorsqu'il dit « et que peut-être je l'aurais justifié sans beaucoup de peine, si la même raison qui les a fait parler (c'est-à-dire la demande de Richelieu) ne m'avait obligé à me taire », c'est à ce contexte de l'intervention du politique dans le champ de la littérature qu'il fait allusion.

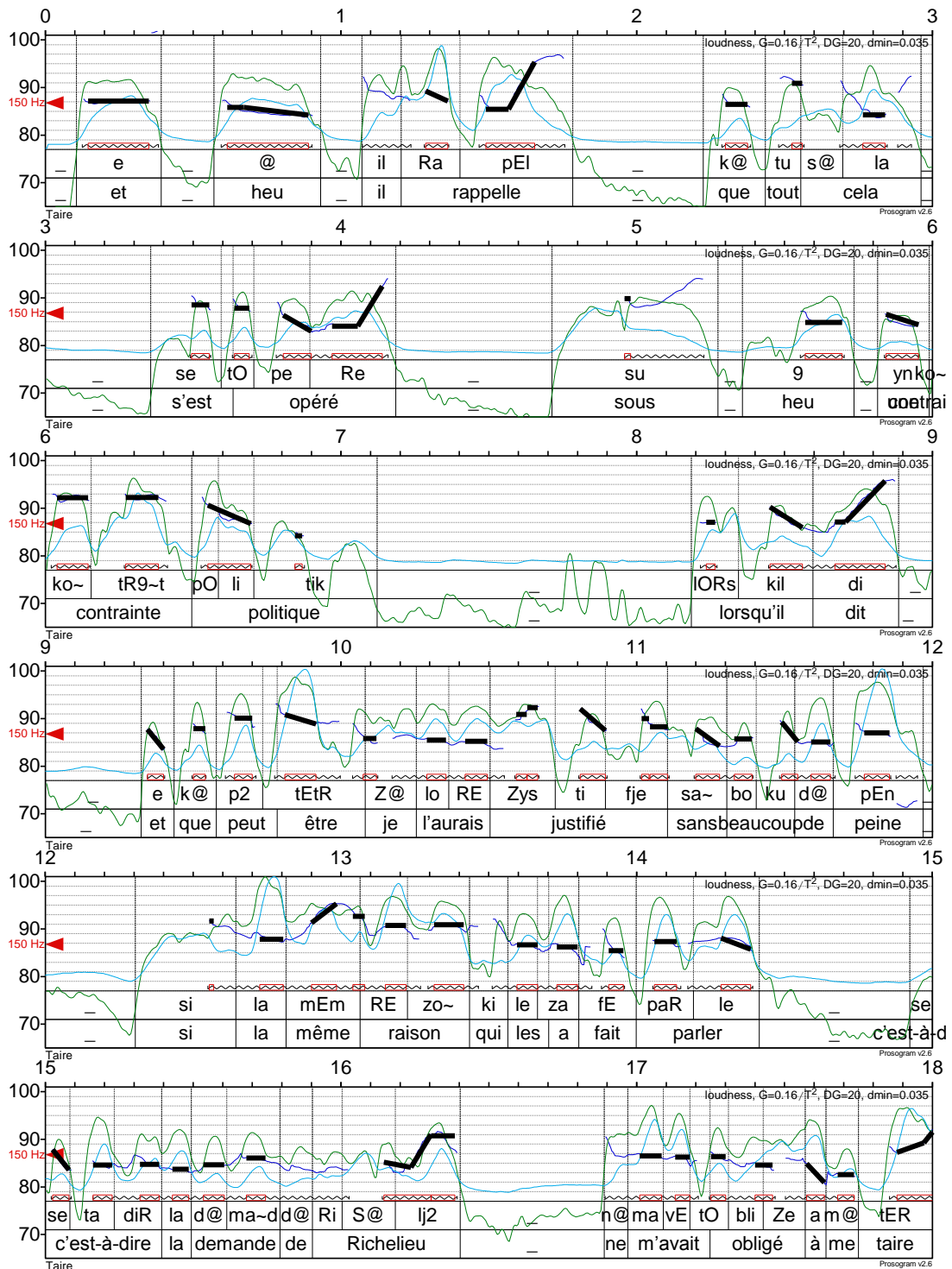
b. et heu il rappelle^{B/H} # que tout cela # s'est opéré # sous heu une ^Hcontrainte politique^{B-B-} # lorsqu'il dit^{B/H} # et que peut-être je l'aurais ^Hjustifié sans beaucoup de peine^{BB} # si la ^Hmême raison qui les a fait parler^{BB} # c'est-à-dire^{BB} la demande de Richelieu^{HB} # ne m'avait obligé à me taire^{BH} # mh c'est à ce contexte d'intervention du politique^{BB} # dans le champ de la littérature^{HH} # qu'il fait heu ^Ballusion^{B-B-}

Picture 1. Prosograma secvenței (13)

Focalizarea este semnalată printr-o valoare ridicată a intensității pe silaba precedentă (*peine*), valoare pe care materialul pus în evidență o va prelua și un atac extrem de lung al silabei care deschide secvența focalizată (*si*), cu o durată a consoanei de nu mai puțin de 0.25 secunde (cum e de așteptat în cazul unui accent emfatic, cf. Astésano et al. 2002, atacul este mult mai persistent decât rima).

Picture 2. Prosograma secvenței (14)

Una din concluziile esențiale ale tezei este aceea că o semantică respectând principiul compoziționalității pentru fenomenele de citare poate fi accesibilă, cu două condiții: (i) să permită caracterul ca denotație a expresiilor (i.e. să admită că acestea pot rămâne cu argumentul de context nespecificat atunci când intră în modulul semantic) și (ii) să dezvolte suficient domeniul structurii informaționale în enunțurile

afectate de citare. Cea dintâi condiție există deja în literatura studiilor asupra citării și pare, după o minimă familiarizare cu noțiunea de caracter, intuitivă. Cea de-a doua condiție este o contribuție originală a muncii de cercetare prezentate aici.

Examinarea conexiunii dintre cele două cerințe, deși absentă până acum din literatura dedicată citării, este o chestiune de rutină în abordările sintactice recente: periferia stângă complet proiectată a unei propoziții principale conține atât (a) proiecții care fixează coordonatele indexicale ale vorbitorului, cât și (b) proiecții care țin de SI. Prin urmare, sunt reprezentate sintactic trăsături care, în mod tradițional, sunt apanajul pragmaticii pre- sau post-semantică. În măsura în care semnificația unei expresii complexe este o funcție a semnificației elementelor ei constituente și a relațiilor sintactice dintre ele, aceste trăsături de discurs vor avea și un rol în semantică.

Referitor la fenomenul citării, conexiunea celor două condiții este exprimată prin următoarea ipoteză. Vorbitorul care citează este reprezentat, într-un enunț cu citare directă, nu doar la stânga propoziției matrice, ci și prin selecția focalizării la nivelul propoziției citate. Ipoteza este din nou intuitivă (ținând cont, de pildă, de felul în care un autor care citează dintr-un altul adaugă cursivele proprii pentru a evidenția secvența care-l interesează cu adevărat), însă nu a fost până acum exprimată formal.

Mai mult, regula din SI de a minimiza materialul focalizat este transferată fenomenelor de citare ca o regulă de a minimiza materialul citat. Constrângerea este de înțeles, ținând cont de faptul că o pereche de ghilimele indică prin excelență opacitatea expresiei pe care o încadrează, iar vorbitorii vor evita (cel puțin în mod ideal) obscuritatea în exprimare. O frază în citare directă va fi, astfel, interpretată ca minimal-mixtă, aplicând procedeul acitării zonelor neevidențiate și păstrând opacitatea numai în cazul constituentilor focalizați.

Minimizarea materialului citațional este confirmată de datele prezentate în cadrul studiului de caz: atunci când conferențiarul a exprimat deja ideea pe care o urmărea citând un pasaj, care în consecință își pierduse din opacitate pentru auditoriu, focalizarea pe enunțul citat este îngustă. Când explicațiile survin în urma citatului, conferențiarul adoptă o strategie de focus global (proeminente și punctuație excesive). Relativ la acest parametru, se poate chiar preconiza momentul în progresia intervenției când se citează: focus restrâns înseamnă mai târziu pe axa temporală dar mai sus în punctul de vedere al ierarhiei textuale (fiindcă citatul va fi în relație cu o intervenție de reformulare, iar intervențiile de acest tip sunt întotdeauna principale, subordonând

toate actele precedente); focus global înseamnă mai devreme în progresia intervenției (și mai jos în ierarhie).

Citarea este, în concluzie, un fenomen semantic ale cărui proprietăți logice sunt neobișnuite, dar suficient de uzual și abordabil încât să poată fi descris și explicat cu instrumentele curente ale analizei semantice și informaționale.

BIBLIOGRAFIE

- ABBOTT, B. 2003. Some Notes on Quotation. *Belgian Journal of Linguistics* 17, 13-26.
- AUCLIN, A. 1990. Analyse du discours et bonheur conversationnel. *Cahiers de Linguistique Française* 11, 311-328.
- AUCLIN, A. 1991. Le bonheur conversationnel : fondements, enjeux et domaines. *Cahiers de Linguistique Française*, 12. 103-126.
- AUCLIN, A. 1998. Les dimensions de l'analyse pragmatique du discours dans une approche expérientielle et systémique de la compétence discursive. In Verschueren, J. (ed.), *Pragmatics in 1998: Selected Papers from the 6th International Pragmatics Conference*, 1-22. Anvers: IPrA.
- AUCLIN, A. et al. 2004. (En)action, expérientiation du discours et prosodie. *Cahiers de Linguistique Française* 26, 217-249.
- AUCLIN, A. & GROBET A. 2006. Polyphonie et prosodie: contraintes et rendement de l'approche modulaire du discours. In Perrin, L. (éd.), *Le sens et ses voix. Dialogisme et polyphonie en langue et en discours*, 77-104. *Recherches linguistiques* 28, Université de Metz.
- AUCLIN, A. & SIMON A. C. 2004. Gabarits prosodiques, empathie(s) et attitudes. *Cahiers de l'Institut de Linguistique de Louvain* 30, 181-206.
- AUSTIN, J. L. 1962/1965. *How to Do Things with Words. The William James Lectures Delivered at Harvard University in 1955*. New York: Oxford University Press.
- AUTHIER-REVUZ, J. 1995. *Ces mots qui ne vont pas de soi. Boucles réflexives et non-coïncidences du dire*. Paris: Larousse.
- ASTÉSANO, C. et al. 2002. Functions of the French Initial Accent: a Preliminary Study. In Bel, B. & Marlien, I. (eds.), *Proceedings of the 1st International Conference on Speech Prosody*. Parole et langage / SProSIG.
- BACH, E. 1989. *Informal Lectures on Formal Semantics*. State University of New York Press.

- BACH, K. 2006. What does it take to refer? In Lepore, E. & Smith, B. C. (eds.), *The Oxford Handbook of Philosophy of Language*, 516-554. Oxford: Oxford University Press.
- BACH, K. 2007. Regressions in pragmatics (and semantics). In Burton-Roberts, N. (ed.), *Pragmatics*, 24-44. London: Palgrave Macmillan.
- BARWISE, J. & COOPER, R. 1981/2001. Generalized Quantifiers and Natural Languages. In Portner, P. & Partee, B. H. (eds.), *Formal Semantics: The Essential Readings*, 75-126. Blackwell Publishers.
- BARWISE, J. & ETCEMENDY, J. 1987. *The Liar: An Essay on Truth and Circularity*. New York & Oxford: Oxford University Press.
- BENBAJI, Y. 2004. A demonstrative analysis of 'open quotation'. *Mind & Language* 19, 534-547.
- BENNETT, J. 1988. Quotation. *Noûs* 22, 399-418.
- BLAKEMORE, D. 2006. Divisions of labour: The analysis of parentheticals. *Lingua* 116, 1670-1687.
- BOERSMA, P. & WEENINK, D. 2010. *Praat: doing phonetics by computer* (Version 5.1.43), <http://www.fon.hum.uva.nl/praat/> (last visited: Sept. 2nd 2010).
- CAPPELEN, H. & LEPORE, E. 1997. Varieties of quotation. *Mind* 106, 429-450.
- CAPPELEN, H. & LEPORE, E. 2005a. A Tall Tale: In Defense of Semantic Minimalism and Speech Act Pluralism. In Preyer, G. & Peter, G. (eds.), *Contextualism in Philosophy: Knowledge, Meaning, and Truth*, 197-219. Oxford: Clarendon Press.
- CAPPELEN, H. & LEPORE, E. 2005b. *Insensitive Semantics. A Defense of Semantic Minimalism and Speech Act Pluralism*. Blackwell Publishing.
- CAPPELEN, H. & LEPORE, E. 2007. *Language Turned On Itself. The Semantics and Pragmatics of Metalinguistic Discourse*. New York: Oxford University Press.
- CAPPELEN, H. & LEPORE, E. 2009. Quotation. In Zalta, E. N. (ed.), *The Stanford Encyclopedia of Philosophy (Fall 2009 Edn.)*, URL = <http://plato.stanford.edu/archives/fall2009/entries/quotation/>.
- CARNAP, R. 1937/2001. *Logical Syntax of Language*. London: Routledge.
- CARNAP, R. 1947/1970. *Meaning and Necessity. A Study in Semantics and Modal Logic*. Chicago & London: The University of Chicago Press.

- CARSTON, R. 2002. *Thoughts and Utterances. The Pragmatics of Explicit Communication*. Oxford: Blackwell Publishing.
- DE CAT, C. 2007. French dislocation without movement. *Natural Language and Linguistic Theory* 25, 485-534.
- CHIERCHIA, G. & MCCONNELL-GINET, S. 2000. *Meaning and Grammar. An Introduction to Semantics*. Second Edn. The MIT Press.
- CHRISTENSEN, N. E. 1967. The Alleged Distinction between Use and Mention. *The Philosophical Review* 76, 358-367.
- CINQUE, G. & RIZZI, L. 2008. The cartography of syntactic structures. *STiL – Studies in Linguistics* (CISCL Working Papers), Vol. 2, 42-58.
- CLARK, H. H. & GERRIG, R. J. 1990. Quotations as Demonstrations. *Language* 66, 764-805.
- COLLINS, C. & BRANIGAN, P. 1997. Quotative Inversion. *Natural Language and Linguistic Theory* 15, 1-41.
- COSNIER, J. 2003. Les deux voies de communication de l'émotion (en situation d'interaction de face à face). In Colletta, J.-M. & Tcherkassof, A. (éds.), *Les émotions. Cognition, langage et développement*, 59-67. Hayen: Mardaga.
- DAVIDSON, D. 1979. Quotation. *Theory and Decision* 11, 27-40.
- DAVIDSON, D. 1984. *Inquiries into Truth and Interpretation*. Oxford: Oxford University Press.
- DOETJES, J. et al. 2002. The Prosody of Left Detached Constituents in French. In Bel, B. & Marlien, I. (eds.), *Proceedings of the 1st International Conference on Speech Prosody*. Parole et langage / SProSIG.
- DORON, E. 1991. Point of View as a Factor of Content. In *Proceedings of the First Semantics and Linguistics Conference (SALT I)*, 51-64. Cornell University Working Papers in Linguistics.
- DUCROT, O. 1984. *Le dire et le dit*. Paris: Les Éditions de Minuit.
- DUMITRIU, A. 1995. *Istoria logicii*. Ediția a III-a, revăzută și adăugită. București: Editura Tehnică.
- VON FINTEL, K. 2004. *How Multi-Dimensional is Quotation?* Handout from the Harvard-MIT-UConn Workshop on Indexicals, Speech Acts and Logophors, available online at <http://mit.edu/fintel/www/pottsquotecomments.pdf>.

- VON FINTEL, K. & HEIM, I. 2010. *Intensional Semantics*. MIT lecture notes, URL = <http://mit.edu/fintel/IntensionalSemantics.pdf>.
- FREGE, Gottlob. 1892/2001. Du sens et de la référence (Traduit par Claude Imbert). In Alexandrescu, V. (ed.), *Pragmatique et Théorie de l'énonciation (choix de textes)*, 95-113. Editura Universității din București.
- GAMUT, L. T. F. 1991. *Logic, Language, and Meaning. Vol. 2: Intensional Logic and Logical Grammar*. Chicago / London: University of Chicago Press.
- GARCÍA-CARPINTERO, M. 1994. Ostensive Signs: Against the Identity Theory of Quotation. *The Journal of Philosophy* 91, 253-264.
- GEURTS, B. & MAIER, E. 2003. Quotation in Context. *Belgian Journal of Linguistics* 17, 109-128.
- GIORGI, A. 2010. *About the Speaker. Towards a Syntax of Indexicality*. New York: Oxford University Press.
- GOLDMAN, J.-P. 2010. *EasyAlign: a friendly automatic phonetic alignment tool under Praat*, <http://latlcui.unige.ch/phonetique/> (last visited: Sept. 2nd 2010).
- GÓMEZ-TORRENTE, M. 2001. Quotation Revisited. *Philosophical Studies* 102, 123-15.
- GÓMEZ-TORRENTE, M. 2010. On quoting the empty expression. *Philosophical Studies* 148, 439-43.
- GRICE, P. 1989. *Studies in the Ways of Words*. Cambridge, MA / London: Harvard University Press.
- GUSSENHOVEN, C. 2002. Intonation and Interpretation: Phonetics and Phonology. In Bel, B. & Marlien, I. (eds.), *Proceedings of the 1st International Conference on Speech Prosody*. Parole et langage / SProSIG.
- HAEGEMAN, L. 2006. Conditionals, factives and the left periphery. *Lingua* 116, 1651-1669.
- HAEGEMAN, L. 2010. Main clause phenomena in embedded clauses and intervention: Some speculations. Talk given at the University of Geneva, on March 31st.
- HANSEN, M.-B. 2000. The syntactic and semiotic status of direct quotes, with reference to French. *Transactions of the Philological Society* 98, 281-322.
- HEIM, I. & KRATZER A. 1998. *Semantics in Generative Grammar*. Blackwell Publishers.
- HOLLEBRANDSE, B. 2007. A special case of wh-extraction in child language. *Lingua* 117, 1897-1906.

- KADMON, N. 2001. *Formal Pragmatics. Semantics, Pragmatics, Presuppositions, and Focus*. Blackwell Publishers.
- KAPLAN, D. 1989. Demonstratives: An essay on the semantics, logic, metaphysics and epistemology of demonstratives and other indexicals. In Almog, J., Perry, J. & Wettstein, H. (eds), *Themes from Kaplan*, 481-614 (including Afterthoughts). New York / Oxford: Oxford University Press.
- KRIFKA, M. 2008. Basic notions of information structure. *Acta Linguistica Hungarica* 55, 243-276.
- KRIPKE, S. 1972/1980. *Naming and Necessity*. Basil Blackwell.
- LAENZLINGER, C. 2003. *Introduction à la syntaxe formelle du français. Le modèle Principes et Paramètres de la Grammaire Générative Transformationnelle*. Bern: Peter Lang.
- LEWIS, D. 1998. *Papers in Philosophical Logic*. Cambridge University Press.
- DE LIBERA, A. 1996. *Cearta universalilor. De la Platon la sfârșitul Evului Mediu* (Traducere de Ilie Gyurcsik și Margareta Gyurcsik). Timișoara: Amarcord.
- LÖWENSTEIN, D. 2010. Anaphoric deflationism and theories of meaning. In Achourioti, T., Andrade, E. J. & Staudacher, M. (eds.), *Proceedings of the Amsterdam Graduate Philosophy Conference – Meaning and Truth*, 52-66. ILLC Publications X-2010-1, Universiteit van Amsterdam.
- MAIER, E. 2008. Breaking Quotations. In Satoh, K. et al. (eds.), *New Frontiers in Artificial Intelligence* (Vol. 4914), 187-200. Berlin / Heidelberg: Springer.
- MAIER, E. 2010. Ancient Greek Blends. Paper presented at the conference on Ancient Greek and Semantic Theory (December 17th, Radboud University Nijmegen). Prezi presentation available at <http://prezi.com/sghjcvzud3-d/ancient-greek-blends/> (last visited on May 10th 2011).
- MERTENS, P. 2004. The Prosogram: Semi-Automatic Transcription of Prosody Based on a Tonal Perception Model. In B. Bel & I. Marlien (eds.), *Proceedings of Speech Prosody 2004*, Nara (Japan); <http://bach.arts.kuleuven.be/pmertens/prosogram/> (last visited: Sept. 2nd 2010).
- MERTENS, P. 2008. Syntaxe, prosodie et structure informationnelle : une approche prédictive pour l'analyse de l'intonation dans le discours. *Travaux de linguistique* 56, 87-124.

- TER MEULEN, A. 1994. Demonstrations, Indications and Experiments. *The Monist* 77, 239-256.
- TER MEULEN, A. 2011. Formal methods in semantics. In Maienborn, C., von Stechow, P., & Portner P. (eds.), *Semantics: An International Handbook of Natural Language Meaning*, 285-305 Mouton de Gruyter.
- MOESCHLER, J. & AUCHLIN A. 2005. *Introduction à la linguistique contemporaine*, 2e Édn. Paris: Armand Colin.
- MONTAGUE, R. 1973/2002. The Proper Treatment of Quantification in Ordinary English. In Portner, P. & Partee, B. H. (eds.), *Formal Semantics: The Essential Readings*, 17-34. Blackwell Publishers.
- MURPHY, M. L. 2000. Knowledge of words versus knowledge about words: The conceptual basis of lexical relations. In Peeters, B. (ed.), *The Lexicon-Encyclopedia Interface*, 317-348. Amsterdam: Elsevier Science.
- OLTEAN, Ș. 2003. *Lumile posibile în structurile limbajului*. Cluj-Napoca: Echinox.
- PARTEE, B. H. 1973. The Syntax and Semantics of Quotation. In Anderson, S. R. & Kiparsky P. (eds.), *A Festschrift for Morris Halle*, 410-418. New York: Holt, Rinehart and Winston, Inc.
- PARTEE, B. H. 1991. Topic, Focus and Quantification. In *Proceedings of the First Semantics and Linguistics Conference (SALT I)*, 159-188. Cornell University Working Papers in Linguistics.
- PARTEE, B. H., TER MEULEN, A. & WALL, R. E. 1993. *Mathematical Methods in Linguistics*. Dordrecht / Boston / London: Kluwer Academic Publishers.
- PIETROSKI, P. 2005. Meaning before Truth. In Preyer, G. & Peter, G. (eds.), *Contextualism in Philosophy: Knowledge, Meaning, and Truth*, 255-302. Oxford: Clarendon Press.
- POTTS, C. 2002. The syntax and semantics of *as*-parentheticals. *Natural Language and Linguistic Theory* 20, 623-689.
- POTTS, C. 2007. The dimensions of quotation. In Barker C & Jacobson P. (eds.), *Proceedings from the Workshop on Direct Compositionality*, 405-431. Cambridge, MA: MIT Press.
- PREDELLI, S. 2003. Scare quotes and their relation to other semantic issues. *Linguistics and Philosophy* 26, 1-28.

- PREDELLI, S. 2008. The demonstrative theory of quotation. *Linguistics and Philosophy* 31, 555-572.
- PULLUM, G. K. 1991. *The Great Eskimo Vocabulary Hoax and Other Irreverent Essays on the Study of Language*. Chicago: The University of Chicago Press.
- QUINE, W. V. O. 1940/1981. *Mathematical Logic*. Revised Edn. Cambridge, MA: Harvard University Press.
- REBOUL, A. 1991. Le plaisir dans la langue: les formes linguistiques de la jubilation. *Cahiers de Linguistique Française* 12, 127-152.
- REBOUL, A. & MOESCHLER J. 1998. *Pragmatique du discours. De l'interprétation de l'énoncé à l'interprétation du discours*. Paris: Armand Colin.
- RECANATI, F. 2000. Opacity and the attitudes. In Orenstein, A. & Kotatko, P. (eds.), *Knowledge, Language and Logic: Questions for Quine*, 367-406. Kluwer Academic Publishers.
- RECANATI, F. 2001. Open Quotation. *Mind* 110, 637-687.
- RECANATI, F. 2005. Literalism and Contextualism: Some Varieties. In Preyer, G. & Peter, G. (eds.), *Contextualism in Philosophy: Knowledge, Meaning, and Truth*, 171-196. Oxford: Clarendon Press.
- RECANATI, F. 2007. Indexicality, context and pretence: a speech-act theoretic account. In Burton-Roberts, N. (ed.), *Pragmatics*, 213-229. London: Palgrave Macmillan.
- RECANATI, F. 2008. Open Quotation revisited. *Philosophical Perspectives* 22, 443-471.
- REIMER, M. 1996. Quotation marks: demonstratives or demonstrations? *Analysis* 56, 131-141.
- REY-DEBOVE, J. 1978. *Le Métalangage. Etude linguistique du discours sur le langage*. Paris: Le Robert.
- RICHARD, M. 1986. Quotation, Grammar, and Opacity. *Linguistics and Philosophy* 9, 383-403.
- RIZZI, L. 1997. The fine structure of the left periphery. In Haegeman L. (ed.), *Elements of Grammar. Handbook of Generative Syntax*, 281-337. Dordrecht: Kluwer.
- ROSSI, M. 1999. *L'intonation. Le système du français : description et modélisation*. Paris: Ophrys.
- ROULET, E. et al. 2001. *Un modèle et un instrument d'analyse de l'organisation du discours*. Bern: Peter Lang.

- ROULET, E. s.a. *Analyse modulaire du discours : définitions, terminologie, explications*, http://www.sil.org/linguistics/glossary_fe/defs/AMDFr.pdf (last visited: Aug. 27th 2011).
- RUSSELL, B. 1905. On denoting. *Mind* 14, 479-493.
- RYAN, M.-L. 1991. *Possible Worlds, Artificial Intelligence, and Narrative Theory*. Bloomington & Indianapolis: Indiana University Press.
- SAKA, P. 1998. Quotation and the use-mention distinction. *Mind* 107, 113-135.
- SAKA, P. 2005. *Quotation Matters*, <http://www.uh.edu/~psaka/cv/Qmatters.pdf> (last visited: Aug. 27th 2011).
- SAKA, P. 2011. Tutorial on quotation given on September 26th within SPE4, Bochum.
- SCHLENKER, P. 2003. A plea for monsters. *Linguistics and Philosophy* 26, 29-120.
- SEARLE, J. R. 1969. *Speech Acts: An essay in the philosophy of language*. Cambridge University Press.
- SEGAL, G. 2006. Truth and Meaning. In Lepore, E. and Smith, B. C. (eds.), *The Oxford Handbook of Philosophy of Language*, 189-212. Oxford: Clarendon Press.
- SELLARS, W. 1950. Quotation Marks, Sentences, and Propositions. *Philosophy and Phenomenological Research* 10, 515-525.
- SHAN, C. 2010. The character of quotation. *Linguistics and Philosophy* 33, 417-433.
- SIMON, A. C. & AUCLIN A. 2001. Les 'hors-phase' de la prosodie. In Cavé C., Guaitella, I. & Santi, S. (éds.), *Oralité et gestualité. Interactions et comportements multimodaux dans la communication* (Actes du colloque ORAGE, Aix-en-Provence), 629-633. Paris: L'Harmattan.
- SIMON, A. C. 2004. *La structuration prosodique du discours en français. Une approche multidimensionnelle et expérientielle*. Bern: Peter Lang.
- SPERBER, D. & WILSON, D. 1986. *Relevance: Communication and Cognition*. Cambridge, MA: Harvard University Press.
- STANLEY, J. 2005. Semantics in Context. In Preyer, G. & Peter, G. (eds.), *Contextualism in Philosophy: Knowledge, Meaning, and Truth*, 221-253. Oxford: Clarendon Press.
- SUÑER, M. 2000. The syntax of direct quotes with special reference to Spanish and English. *Natural Language and Linguistic Theory* 18, 525-578.

- TARSKI, A. 1956. *Logic, Semantics, Mathematics* (Papers from 1923 to 1938 translated by J. H. Woodger). Oxford: Clarendon Press.
- TSOHATZIDIS, S. L. 1998. The Hybrid Theory of Mixed Quotation. *Mind* 107, 661-664.
- DE VRIES, M. 2008. The representation of language within language: a syntactico-pragmatic typology of direct speech. *Studia Linguistica* 62, 39-77.
- WASHINGTON, C. 1992. The Identity Theory of Quotation. *The Journal of Philosophy* 89, 582-605.
- WASHINGTON, C. & BIRO, J. 2001. A logically transparent approach to discourse reporting. *Mind & Language* 16, 146-172.
- WERNING, M. 2011. Making quotation transparent. Talk delivered on September 28th at the Symposium on the Semantics and Pragmatics of Quotation within SPE4, Bochum.